

Referat af
VEU-Rådsmødet nr. 70
onsdag den 1. marts 2023 kl. 13.00 – 15.30

Til stede: Jens Mejer Pedersen (formand), Nanna Højlund, Anne Kristine Andersen, Claus Eskesen, Pia Maul Andersen, Gerda K. Thomassen, Susan Clausen, Martin Ungermund Bichel, Gitte Brückner, Stig Holmelund Jarbøl, Lars Michael Madsen, John Meinert Jacoben, Jannik Bay, Anne Wieth-Knudsen, Christine Bernt Henriksen, Casper Burlin, Tina Voldby, Pia Svane, Christina Laugesen, Mette Berg, Josephine Tækker, Lone Vingtoft, Hanne Pontoppidan, Henrik Saxtorph (sekretær).

Til stede fra Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM): Katrine Tarp, Karina Beg Poulsen (fra pkt. 5), Anne Mette Vang-Rydall, Mette Holm Simonsen, Kristian Brink (under pkt. 6), Lene Norden, Susanne Anthony.

Indledende bemærkninger

Formanden bød velkommen til rådsmødet efter en lang periode med aflysninger pga. den politiske situation med valgkamp og regeringsdannelse. Forretningsudvalget (FU) har sikret, at nødvendige godkendelser kunne ekspederes, så aktiviteter ikke er bremset unødigt.

Mødets dagsorden omfattede en temadrøftelse med to eksterne oplæg om organisering og samarbejde på VEU samt en præsentation af rapporten om udviklingen i voksnes almene færdigheder. Derfor bad formanden om, at alle ville medvirke til at overholde tiden.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt

2. Meddelelser fra Formanden

Formanden henviste til forklædet

3. Meddelelser fra Børne- og Undervisningsministeriet

Formanden gav ordet til ministeriet.

Kontorchef Mette Holm Simonsen, STIL, orienterede kort om, at STIL udvikler et nyt "VisKvalitet", idet den nuværende løsning er meget gammel og svær at holde i drift. Det bliver en forenklet løsning, der naturligvis stadig vil leve op til den relevante lovgivning. Der vil være fokus på at forenkle administrationen fx vedr. udsendelse af spørgeskema samt at sikre, at den kan anvendes på mobiltelefon. STUK, Efteruddannelsesudvalgene og skoler inddrages i udformningen af løsningen. Den nye løsning finansieres af STIL.

FH forespurgte om ministeriets orienteringsbrev om midlertidig godkendelse af nye arbejdsmarkedsuddannelser, hvor ministeriet blev bedt om præcisering.

Chefkonsulent Lene Norden oplyste:

Som følge af, at finansloven for 2023 ikke er vedtaget, er der heller ikke vedtaget 2023 takster til nye arbejdsmarkedsuddannelser. Dermed kan ministeriet ikke takstindplacere nye uddannelser, som er en forudsætning for, at uddannelserne kan udbydes og afholdes af AMU-udbyderne. Dette har ministeriet fundet en midlertidig løsning på, som vil gælde under den midlertidige bevillingslov. Det udsendte brev er en orientering til efteruddannelsesudvalgene om denne midlertidige løsning, som vedrører godkendelsesprocessen i ministeriet, og om at mål indsendt senest 6. marts 2023 bliver godkendt 15. marts 2023, såfremt der ikke er bemærkninger til uddannelserne.

FH spurgte opfølgende om fremtidige uddannelser, hvortil det blev oplyst, at mål, der ønskes godkendt efterfølgende, løbende kan indsendes.

DA forespurgte i fortsættelse heraf om status for de 110 mio., som blev afsat på FL 2021 til den grønne omstilling

Ministeriet har efterfølgende oplyst, at det fremgår af bekendtgørelsen om pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering inden for arbejdsmarkedsuddannelserne og erhvervsuddannelserne, jf. § 6, stk. 4, at udstyrsinvesteringen og tilhørende kompetenceudvikling skal gennemføres med inddragelse af mindst ét relevant fagligt udvalg eller efteruddannelsesudvalg. Samarbejdet skal være tilkendegivet på ansøgningstidspunktet ved, at ansøger vedlægger ansøgningen relevant dokumentation herfor.

Tildelingskriterier for ansøgningspulje til udstyrsinvesteringer og tilhørende kompetenceudvikling målrettet udvalgte sektorer inden for erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne er også beskrevet i vejledningen til puljen. Her fremgår det bl.a. af vejledningen side 5, at udstyrsinvesteringer og tilhørende kompetenceudvikling skal gennemføres med inddragelse af mindst ét relevant fagligt udvalg eller efteruddannelsesudvalg, jf. afsnit 1.1. puljens baggrund og formål. Samarbejdet skal være tilkendegivet på ansøgningstidspunktet, og ansøger skal indsende dokumentation herfor med ansøgningen.

Styrelsen har på den baggrund vurderet de enkelte ansøgninger for, om ansøger (skolerne) har opfyldt kravet om at inddrage mindst ét relevant fagligt udvalg eller efteruddannelsesudvalg. Styrelsen har endvidere vurderet den indsendte dokumentation for samarbejdet, som ansøger skulle vedlægge.

Der står desuden følgende afsnit i aftalen:

”Udvikling og afprøvning af forløbene skal ske med inddragelse af de(t) relevante faglige udvalg eller efteruddannelsesudvalg, så det sikres, at de undervisningsforløb, der udvikles og afprøves, bygger på den viden, som faglige udvalg og efteruddannelsesudvalg har om den grønne omstilling og de erhvervsrettede uddannelser.”

Hvilken rolle efteruddannelsesudvalgene herudover har i samarbejdet, må – også i gennemførelsesfasen - være et mellemværende mellem udvalgene og projektejereren (den ansøgende skole).

Formanden afsluttede herefter punktet.

4. **Temadrøftelse med oplæg om organiseringen af og samarbejdet om VEU-udbuddet mellem udbydere af hhv. almen og erhvervsrettet VEU**

Formanden indledte med at byde velkommen til Michael Andersen, chefkonsulent i EVA, som var blevet bedt om at orientere om udfordringer og forslag til løsninger i forhold til organiseringen af udbuddet af almen og erhvervsrettet VEU. Herefter fremlagde Stig Holmelund Jarbøl og Lars Michael Madsen modeller for samarbejde og organisering af VEU-udbud.

Afsættet for temadrøftelsen var mødet med den forrige minister, Pernille Rosenkrantz-Theil, hvor hun efterspurgte anbefalinger og inspiration til, hvordan organisering af VEU kunne bidrage til større forsyningssikkerhed og mere aktivitet. Dette førte til, at rådet etablerede en arbejdsgruppe bestående af FU og repræsentanter fra udbydere og KL. VEU-rådet godkendte endvidere et kommissorium for de temadrøftelser, der skulle danne baggrund for VEU-rådets eventuelle indspil til børne- og undervisningsministeren og til trepartsdrøftelserne.

Arbejdsgruppen har på den baggrund forberedt den første temadrøftelse. På baggrund af rådets drøftelser udformes en opsamling og anbefalinger til rådets efterfølgende drøftelse og eventuelle videreformidling.

Det kommende rådsmøde med børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye vil vise på hvilke områder, han ønsker at få indspil fra VEU-rådet, og herunder hvilke elementer temadrøftelserne kan indeholde.

Michael Andersens oplæg fokuserede på tre udfordringer *med tilhørende forslag til løsning* i forhold til organiseringen af det almene og erhvervsrettede VEU-udbud:

Udfordring 1

FVU når ikke i tilstrækkelig grad den store målgruppe af voksne med dansksproglig baggrund, men med svage basale færdigheder, hvor en målretning af de almene VEU-udbud til netop denne gruppe kan være løsningen:

- *Målret FVU til voksne der kan tale dansk, men som har svage basale færdigheder jf. at FVU-læsning/FVU-dansk oprindeligt var tænkt i forhold til skriftsprog*
- *Styrk – uden for FVU – danskundervisning for udlændinge med svage dansksproglige færdigheder, herunder*
- *Danskuddannelse for udlændinge på Sprogskolerne*
- *AVU Dansk som andetsprog på VUC*
- *Indret regler, tilsyn og incitament-strukturer, så de understøtter dette, herunder sikrer at FVU og andre tilbud kun bruges, når det er det optimale tilbud for den enkelte deltager*
- *Styrk tiltag som screening og vejledning til alle deltagere med svage basale færdigheder*

Udfordring 2

Kontakten mellem udbydere af VEU og virksomhederne er i en årrække blevet svækket – dette

må formodes at have betydning for virksomhedernes brug af VEU, hvorfor det virksomhedsopsøgende arbejde skal styrkes.

- *Virksomhedsopsøgende arbejde kan bidrage til at øge målgruppernes og virksomhedernes kendskab til og herigennem brugen af VEU*
- *Hver fjerde virksomhed i målgruppe for AMU, der ikke bruger AMU, svarer, at det er på grund af manglende kendskab*
- *”Evalueringen af trepartsaftalens pulje til opsøgende arbejde” pegede på en række mekanismer, der kan bidrage til mere virkningsfuldt opsøgende arbejde, herunder:*
 - *Institutionsuafhængighed (i stedet for ”udbydere der sælger kurser”)*
 - *Opbakning fra arbejdsmarkedets parter*
 - *Troværdige og relevante konsulenter, der har forståelse for branchens vilkår*
 - *Samarbejde mellem uddannelsesudbydere og arbejdsmarkedets parter*
 - *Tæt og fortløbende virksomhedskontakt*

Udfordring 3

Udbyderne af AMU har for lidt fokus på svage basale færdigheder blandt deres kursister, hvilket skyldes flere barrierer:

- *AMU-deltagerne er ofte ikke motiverede for undervisning i almen VEU i almindelighed og dansk og matematik i særdeleshed*
- *Virksomhederne har ofte mere fokus på fagfaglig opkvalificering end på at styrke deres medarbejders basale færdigheder*
- *AMU-udbydere*
 - *ser det i mindre grad som deres opgave at styrke basale færdigheder*
 - *finder det svært at afsætte tid til vurdering af deltagernes basale færdigheder*
- *Forskellige rammer for AMU og FVU, fx med hensyn til kursuslængde og muligheder for økonomisk støtte, svækker koordineringen af de to typer tilbud*

Lars Michael Madsen og Stig Holmelund Jarbøl fremlagde herefter udbydernes notat om aktivitetsudviklingen på almene og erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesområde for perioden 2018-2022.

Fremlæggelsen konstaterede, at det er et komplekst område med mange udbydere og mange aktører, samtidig med at området i høj grad er lovreguleret. Aktiviteten er begrænset, og for at sikre kvalitet og forsyningsikkerhed er et sektorsamarbejde på tværs af sektoren nødvendigt, selv om det er ressourcekrævende og kræver tætte relationer.

Det erfarer, at totaløsningsmodeller kan medføre aktivitetsstigning. Man kan ikke påvise aktivitetsforøgelse på baggrund af samarbejder, men samarbejder knytter vigtige bånd på tværs af sektoren og bevirker et mere professionelt udbud. Samarbejder på tværs af sektoren er nødvendige i forhold til at sikre høj kvalitet og forsyningsikkerhed.

Udbydernes anbefalinger omfatter:

1. Nationale samarbejder omkring opsøgning, vejledning, tilrettelæggelse og udbud af VEU
2. Styrket samarbejde om uddannelsesforløb bestående af både almene og erhvervsrettet kurser
3. Styrket samarbejde mellem udbydere med henblik på videndeling
4. Implementering af de 18 konkrete forslag fra Alle.Med.Nu.

På baggrund af de to oplæg drøftede rådet de udfordringer og anbefalinger, der blev lagt frem.

Rådet konstaterede, at der er behov for at få løftet voksnes almene færdigheder, ligesom den erhvervsrettede efteruddannelsesaktivitet er på et kritisk lavt niveau, set i lyset af de store behov der er for udvikling og understøttelse af grøn omstilling i dansk erhvervsliv.

Rådet pegede på, at der kunne være behov for at belyse vilkår og udfordringer på SOSU-området og for de private udbydere af AMU, som ikke synes at have oplevet samme aktivitetsfald.

Det blev endvidere påpeget, at det relativt lave aktivitetsniveau på AMU kunne være knyttet til den høje beskæftigelse, hvilket typisk indebærer en lavere efterspørgsel på uddannelse.

Rådet var interesseret i at få belyst om de fremlagte samarbejdsmodeller rent faktisk havde ført til stigende aktivitet ift. udbud fra enkelt institutioner.

Formanden afsluttede drøftelsen med at konkludere, at der synes at være en bred anerkendelse i VEU-rådet af de fremlagte udfordringer og anbefalinger i forhold til styrkelse af institutionelle samarbejdsmodeller for såvel opsøgende arbejde og udbud af VEU, og at den mere konkrete formulering af VEU-rådets eventuelle anbefalinger på området vil blive drøftet i forretningsudvalget og fremlagt efterfølgende til rådets drøftelse og beslutning.

5. **Orientering om undersøgelsen af voksnes basale færdigheder**

Formanden bød velkommen til Mona Larsen, seniorforsker ved VIVE, som orienterede om VIVE's rapport om voksnes basale færdigheder fra 2020/21.

Formålet med rapporten er at belyse udviklingen i voksnes basale læse- og regnefærdigheder fra 2011/12 til 2020/21, idet PIAAC-undersøgelsen fra 2011/12 viste, at basale færdigheder lå på et lavere niveau i Danmark end forventet set i en international kontekst. Men det er vigtigt at understrege, at VIVE's rapport ikke er en PIAAC-undersøgelse, men en Basic Skills Survey (BSS). Dataindsamlingen er således kun foregået i Danmark.

BSS viser en markant forbedring af læse- og regnefærdighederne ift. PIAAC-undersøgelsen, men forbedringen kan skyldes statistiske og metodemæssige forhold, som gør, at resultaterne af PIAAC, 2. runde (2022/2023) imødeses med spænding.

BSS undersøgelsens hovedresultater viser, at:

- De 16-65-årige har bedre færdigheder i læsninger og regning i 2020/21 end i 2011/12
- Men: Stadig mange med mindre gode færdigheder
- Dem med mindre gode færdigheder er gruppen af 55-65-årige
 - med grundskole som højeste fuldførte uddannelse
 - som ikke har dansk som modersmål
 - som står uden for arbejdsmarkedet (ekskl. studerende) og selvstændige
- Tegn på stigende ulighed i voksnes basale læse- og regnefærdigheder

Det blev efterfølgende drøftet, om BSS-undersøgelsens resultater kan være urealistisk positive ift. skolernes tilbagemeldinger om udfordringerne på området.

Der var en drøftelse af problemet med svage almene færdigheder blandt unge, der forlader folkeskolen i disse år, herunder at der er en relativ stor restgruppe der ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse, eller som efter følgende hverken er i videre uddannelse eller beskæftigelse.

Det kunne være interessant at undersøge ikke alene læsefærdigheder, men også skriftlige formuleringssevner, ikke mindst i lyset af den stigende digitalisering på arbejdsmarkedet.

Mona Larsen understregede, at VIVE er opmærksom på, at BSS-undersøgelsens resultater kan være påvirket af et andet metodisk setup end PIACC-undersøgelsen og derved give et for positivt billede af udviklingen. Endvidere oplyste Mona Larsen, at der er en generationsudskiftning. De ældste i PIAAC er gået ud og nye unge kommet ind, som godt kan have problemer, men alligevel være bedre end dem, der er gået ud.

Formanden afsluttede punktet med at konkludere, at uanset om BSS-undersøgelsen kunne tyde på, at omfanget af voksne med svage almene færdigheder er faldende, så tilbagestår der fortsat meget betydelige udfordringer, ikke mindst i lyset af stigende krav og forventninger til kvalificeret arbejdskraft.

Og det understreger behovet for at identificere og imødegå barrierer for almen voksenuddannelse, som blev drøftet under punkt 4.

6. Forbrug og aktivitet for det almene og erhvervsrettede VEU i 2022

Formanden henviste til forklædet og gav ordet til kontorchef Kristian Brink, som præsenterede forbrugsrapporten.

FH udtrykte bekymring for den faldende tilslutning til uddannelserne set på baggrund af de udfordringer, arbejdsmarkedet står overfor.

Formanden bemærkede hertil, at corona nedlukning i januar 2022 kan have en betydning.

DA bad om at få uddybet tabel 1 om aktivitet inden for de fælles kompetencebeskrivelser. Hvad er kriterierne for fordeling på efteruddannelsesudvalg, og hvor mange kursister og altså ikke

kun årselever har deltaget? Endvidere anmodedes om en status på anvendelsen af indtægtsdækket virksomhed (IDV), som en opfølgning på trepartsforhandlingerne om IDV, herunder orientering om praksis for regnskabsaflæggelse og anvendelse af kontonumre med det formål at kunne følge skolernes brug af IDV ift. det taksameterbaserede system.

Ministeriet har efterfølgende oplyst, at der er knyttet et efteruddannelsesudvalg til hvert AMU-mål. Fordelingen af aktivitet på de enkelte AMU-mål kan dermed henføres til en fordeling på efteruddannelsesudvalg. Ønskes en oversigt over antallet af kursister, henvises der til uddannelsesstatistik.dk, hvor man kan få vist antal kursister frem for antal årselever. Her kan der ligeledes fordeles på efteruddannelsesudvalg.

BUVM følger med i institutionernes anvendelse af IDV. Det er dog ikke noget, som der vil blive tilføjet de kvartalvise forbrugsrapporter. Det skyldes bl.a., at BUVM modtager oplysninger om IDV i de årlige formålsregnskaber og årsrapporter. Det er således ikke muligt at følge brugen af IDV med hyppigere frekvens.

Formanden afsluttede herefter punktet.

7. Statistik for garantikurser, der behandles en gang årligt

Formanden henviste til forklædet, hvorefter ministeriet fik ordet.

Kontorchef Anne Mette Vang-Rydall oplyste, at notatet tilstilles rådet hvert år. På grund af den integration, der er dannet mellem det nye voksenuddannelse.dk, der blev lanceret i juni 2021, og datavarehuset, er tallene for 2021 og 2022 ikke helt sammenlignelige med tallene til og med 2020. Det er pt. ikke muligt at hente data fra Voksenuddannelse.dk til datavarehuset. STIL arbejder på igen at få data om garantikurser og aflyste kurser ind i datavarehusets rapporter, hvorefter data fremadrettet kan afrapporteres ensartet igen.

FU havde drøftet opgørelsen over aflyste garantikurser, jf. vedhæftede notat fra Lars Michael Madsen vedr. årsagen "andre årsager".

Kontorchef Anne Mette Vang-Rydall svarede, at STUK i samarbejde med STIL ville undersøge muligheden for at præcisere andre årsager. VEU-FU vil blive inddraget, når der foreligger et forslag.

8. FKB, jf. forklæde

Formanden konstaterede, at rådet indstillede de pågældende FKB'er til godkendelse

9. Orientering om møde med Børne- og Undervisningsministeren

Formanden orienterede kort om, hvordan mødet med M forventes at forløbe.

10. Evt.

Intet

Formanden takkede for god ro og orden og afsluttede herefter mødet